

Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla

7.9.2018, Margus Ellermaa, Tringa ry

Kansikuva: käenpiika, © Margus Ellermaa

Sisältö

Taustaa	2
Aineisto ja tarkastelualueet.....	3
Kriteerit ja lajisto	4
Edustavat metsälintualueet Uudellamaalla	11
Muut merkittävät metsäalueet	16
Yhteenveto	17
Kiitokset.....	17
Lähteet.....	18
Liitteet.....	20

Taustaa

Suomessa on toteutettu kansainvälisesti (IBA, Heath & Evans 2000) ja kansallisesti (FINIBA, Leivo ym. 2002) tärkeiden lintualueiden kartoitukset. Lisäksi BirdLife Suomen jäsenyhdistykset, yhdessä kattojärjestön kanssa, ovat toteuttaneet vuodesta 2010 lähtien hankkeita maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden tunnistamiseksi (www.birdlife.fi/suojelu/alueet/maali).

Läntisellä Uudellamaalla maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI) tunnistettiin ja raportoitiin ensimmäisen kerran vuonna 2011 (Ellermaa 2011). Selvitys ei ollut kaiken kattava mm. tiedonpuutteiden vuoksi. Sitten linnustotietous on parantunut ja raportin puutteita on paikattu saaristolintujen pesimäalueiden osalta (Ellermaa 2018b). Lisäksi päivitettiin maakunnallisesti tärkeiden muutonaikaisten kerääntymäalueiden luettelo perusteluineen (Aintila & Ellermaa 2018). Mikään viitatuista raporteista ei oikeastaan käsittele metsälinnustolle tärkeitä pesimäalueita. Tämä raportti pyrkii täyttämään tämän puutteen.

Tarkastelualue tarkoittaa tässä ja tuonnempana vuoteen 2010 asti voimassa ollutta Uudenmaan maakuntaa ja lisäksi Sipoota silloiselta Itä-Uudeltamaalta. Raportti käsittää tässä esitettyjen kriteerien avulla tunnistetut alueet, joilla on vähintään maakunnallista merkitystä linnustolle. Maakunnallisesti merkittäviä kohteita on suurella todennäköisyydellä oikeasti tässä raportissa listattuja alueita enemmän. Esimerkiksi metsälinnustoa on tutkittu sangen vähän Karkkilan ja Lohjan (entisen Nummi-Pusulän) pohjoisosissa sekä Raaseporin länsiosissa. Näillä alueilla on laajoja metsäseutuja ja suurella todennäköisyydellä kyseisiltä alueilta löytyy merkittäviä kohteita metsäkanalinnuille, tikoille, kehrääjälle ja muille merkittäville lintulajeille. Osa listatuista maakunnallisesti tärkeistä kohteista on varmasti myös valtakunnallisesti arvokkaita, mutta valtakunnallista merkitystä ei arvioitu tässä tarkastelussa.

Koska raportin tarkastelualueita ei ole selvitetty metsälinnuston osalta likimainkaan koko laajuudessaan, linnustoarvojen riittävä selvittäminen Uudenmaan kunnallisen maankäytön suunnittelussa pysyy jatkossakin ajankohtaisena. Linnustoarvojen tunnistamisen helpottamiseksi, olemassa olevaan kartoitusaineistoon nojautuen, tätä raporttia voi käyttää referenssinä alueiden edustavuutta arvioidessa. Yksityiskohtaisempien kaavojen ja suunnitelmien laatimisen yhteydessä on kuitenkin tehtävä tarkempia selvityksiä. Erityisesti vähälukuisten uhanalaisten lajien esiintymät jäävät tämän raportin lähestymistavalla (keskittymien tunnistaminen) helposti huomioimatta.

Aineisto ja tarkastelualueet

Vuodesta 2007 alkaen tarkastelualueen lintutieteelliset yhdistykset ovat selvittäneet varsin laajalti metsäisiä seutujaan: puustoisia alueita on kartoitettu 12 vuoden aikana noin 550 neliökilometriä, mikä on arviolta noin 20 % tarkastelualueen metsämaasta. Inventoinnit eivät ole jakautuneet sattumanvaraisesti, vaan etukäteen ajatellen pääosin edustavampiin metsäalueisiin.

Tarkasteltavat alueet on rajattu ja valittu muutamaa periaatetta noudattaen:

- Eheät metsämannerkokonaisuudet, esimerkiksi Kytäjä–Usmi, Sipoonkorpi, Nuuksion järviylänkö, Haltialan metsät.
- Kokonaan suojellut tai suojelualuepainotteiset alueet, esimerkiksi Karkalin luonnonpuisto.
- Suuria metsäkokonaisuuksia on usein pilkottu pienemmiksi osiksi seurantojen helpottamiseksi, mutta tätä raporttia varten toisiaan sivuavia alueita tarkasteltiin linnuston edustavuutta ajatellen paitsi erikseen, myös yhdessä.
- Maastoinventoinneissa monen kohteen rajausta on vuosien kuluessa tarkennettu siten, että edustava metsäalue olisi paremmin rajauksessa mukana.
- Kaikkein pienimmät, alle 30 hehtaarin alueet pudotettiin tarkastelusta, elleivät ne liittyneet isompaan metsämannerkokonaisuuteen (esimerkiksi pieni Haltialan aarnialue Haltialan muihin metsiin). Pienet irralliset metsäalueet eivät sisällä yleensä kovin edustavaa metsälajistoa (Ellermaa 2018a).
- Laajalti puustoiset suot otettiin tarkasteluun mukaan metsälajien osalta.

Viimeisen kahdentoista vuoden aineistossa oli näitä periaatteita noudattaen rajattu ja nimetty liki 200 metsäaluetta. Lopulta tarkasteluun jäi reilut 150 metsäaluetta ja niiden yhdistelmää. Kaikki tarkastelualueet löytyvät BirdLife Suomen lintualueetietokannasta yksilöllisellä aluekoodilla. Kaikista kohteista on saatavilla myös digitaaliset paikkatietorajaukset.

Näiden rajattujen alueiden ulkopuolelta pyrittiin tunnistamaan lisäksi vielä edustavia metsäalueita lintuharrastajien ilmoittamien havaintojen perusteella (tiira.fi). Nämä alueet tunnistettiin indikaattorilajien metson ja pohjantikan avulla – kyseiset lajit vaativat edustavia metsäalueita pesimäalueikseen ja ne myös ilmoitetaan keskimäärin varsin hyvin lintuharrastajien toimesta lintutieteellisille yhdistyksille. Näiden havaintojen perusteella rajattiin karttatarkastelun avulla muutama lisäkohde. Kyseisillä alueilla ei ole siis tehty varsinaisia linnustoinventointeja, joten rajaukset ovat vain suunta antavia.

Kriteerit ja lajisto

Maakunnallisesti arvokkaiden metsälintujen pesimäalueiden määrittelyminen perustui tarkasteluun lajien arvokkaimmista pesimäalueista. Tarkastelun perustelajeiksi otettiin mukaan kaikki ne lajit, joiden pesimäkanta painottuu Uudellamaalla metsiin ja puustoisille soille. Tästä poikkeamana ei tarkastelun perustelajeina useimpia vähälukuisina esiintyviä petolintuja. Myöskään kuhankeittäjää ei ollut perustelajina, koska siitä kertyi havaintoja vain muutamasta yksittäisparista ja tarkastelualueella reviirit eivät ole vuosien välillä pysyviä. Lehtokurpan laskenta-aineiston laatu vaihteli ja objektiivisia vertailuja olisi ollut vaikea tehdä, joten sitä ei sisällytetty perustelajeihin. Lehtopöllö jätettiin myös perustelajien ulkopuolelle, koska sen esiintymiskuva painottuu kulttuurimaisemaan, joka ei ollut tässä erityisemmin tarkastelun kohteena. Kurjen edustavia pesimäalueita on tarkasteltu aikaisemmin kosteikkojen yhteydessä eikä metsäaineisto nostanut esille uusia merkittäviä kohteita (Ellermaa 2011). Pikkukäpylinnun kuusen siemensadosta riippuvaisen kannanvaihtelun vuoksi aineisto ei ollut kovin vertailukelpoinen alueiden välillä (eri alueet laskettu eri vuosina) ja tämä laji on sivuutettu myös tarkastelussa. Pikkulepinkäistä ei voi pitää puhtaasti metsälajina, joten sitä ei käytetty perustelajina. Satakielen edustavimmat kohteet ovat kosteikkoja tai muita varsin avoimia alueita, joten sekään ei sisällytetty perustelajeihin. Useimmista edellisistä lajeista on kuitenkin mainintoja edustavien alueiden luettelossa ikään kuin lisäperusteina, jos siihen on ollut aihetta. Useimmilla metsäkohteilla tutkittiin vain suojelullisesti huomionarvoista lajistoa, eli tavallisimpia metsälintuja (esim. punarinta, laulurastas ja peippo) ei laskettu ollenkaan. Nämä runsaimmat lajit ovat pääasiallisesti elinympäristövaatimustensa suhteen generalisteja, joille ei ole luonnonsuojelullista tarvetta nimetä edustavia esiintymisalueita. Näitä lajeja ei siis käytetty perustelajeina maakunnallisesti arvokkaiden metsälintualueiden määrittelyssä.

Raportin uhanalaisuusluokittelu noudattaa viimeisintä arviointia (Tiainen ym. 2016). Ei-uhanalaisille metsälinnuille nimettiin 3–4, valtakunnallisesti uhanalaisille 6–8 ja alueellisesti uhanalaisille 6–8 (pienikokoiset lajit) tai 10–12 (isokokoiset lajit) edustavinta metsäaluetta. Näillä alueilla on muita alueita korkeampi pesimäaikainen tiheys ja suuri parimäärä. Jos edustavien alueiden joukko on ollut selvästi laajempi kuin edelliset ohjeelliset luvut, on edustavien alueiden joukkoon valittu maantieteellisesti kattavasti maakunnan eri osista olevia kohteita. Lajit ovat aakkosjärjestyksessä. Alueiden paremmuutta arvioitaessa ensisijaisesti katsottiin lajin pesimäaikaista tiheyttä ja vasta toissijaisesti kokonaisparimäärää. Kuitenkin yhden tai kahden parin perusteella saatuja korkeita tiheyksiä ei huomioitu, koska sitä ei voi pitää useimpien lajien kohdalla erityisen edustavana populaationa. Maakunnallisesti edustaviksi metsälintujen pesimäalueiksi määriteltiin pääsääntöisesti sellaisia alueita, jotka ovat maakunnallisesti edustavia vähintään kahdelle tarkastelulajille.

Lajikatsauksessa edustavat alueet on *kursivoitu* ja luku alueen perässä kertoo ensin viimeisimmän selvityksen reviirimäärän ja sen jälkeen alueen reviiritiheyden neliökilometrillä (esim. 9 – 0,3). Tiheyksiä ei esitetä harvalukuisten lajien tapauksissa.

Harmaapäätikka *Picus canus*

Isoilla metsäalueilla harmaapäätikkoja todettiin tyypillisesti 0,15 – 0,3 reviiriä neliökilometrillä. Tämän kanssa on sopusuunnassa se havainto, että harmaapäätikka usein puuttui laskennoissa alle kolmen neliökilometrin metsäalueilta. Laskennoissa lajia tavattiin varsin pienilläkin metsäalueilla, mutta näissä tapauksissa elinpiirit ovat todennäköisesti käsittäneet myös alueita tutkimusalueiden ulkopuolella. Suojelualuepainotteisilla metsäalueilla laji pesimätiheys vaikuttaa olevan hieman suurempi kuin muualla. Toisaalta harmaapäätikan suosimaa kulttuurimaisema-metsämosaiikkia ei juurikaan tutkittu, joten kovin

pitkälle meneviä yleistyksiä ei ole syytä tehdä. Selvästi muita parempia alueita ei erotu aineistosta, mutta muutama suuri metsämanner on hyvin edustava.

Kytäjä – Usmi (9 – 0,30), Meiko – Lappträsk (9 – 0,29), Nuuksion järviylänkö (29 – 0,23), Stormossen – Riffelberget (4 – 0,38)

Helmipöllö *Aegolius funereus*

Helmipöllöjä havaittiin metsäalueiden kartoituksissa vain 14 reviirillä. Lajin etsintäteho tosin oli varsin heikko, sillä yökuuntelut painottuivat inventoinneissa yleensä kesäkuuhun – helmipöllön löytämiseen huonoon vuodenaikaan. Lajin reviirejä löytyi lähinnä kaikkein suurimmilta metsämantereilta.

Kytäjä – Usmi (3), Meiko – Lappträsk (2), Pohja-Kiskon metsämanner (3), Sipoonkorven seutu (2).

Hömötiainen *Poecile montanus, vaarantunut (VU)*

Lajin huipputiheudet (jopa 7 reviiriä / km²) löytyivät alueilta, missä soistuvien ja/tai tulvivien metsien osuus on korkea. Edustavimmaksi laskettava esiintymisalue, Kurkisuo, onkin pääosin suota ja tulvametsää. Isoilla metsämanneralueilla hömötiaisen reviiritiheys osui varsin säännönmukaisesti 1,5 ja 3 reviirin välille neliökilometrillä. Tarkastelualueen pohjoisosassa tiheydet ovat korkeampia kuin eteläisillä metsäalueilla, mikä voi selittyä pohjoisosan isommalla soistuvien metsien ja korprien osuudella. Rannikolla hömötiaisen määrät ovat suhteellisen vaatimattomia, mutta kuitenkin Santalankorpi ja Itä-Helsingin metsät erottuvat hyvinä pesimäalueina.

Itä-Helsingin metsät (10 – 2,9), Lounais-Hyvinkään metsämanner (53 – 3,16), Kierokallion metsät (7 – 5,2), Kurkisuo (19 – 3,6), Kytäjä – Usmi (88 – 2,91), Lemmenlaakso (9 – 7,8), Nykiö (6 – 4,7), Santalankorpi (5 – 3,76).

Idänuunilintu *Phylloscopus trochiloides*

Laji on alueellisesti uhanalainen tarkastelualueen länsiosassa ja metsälaskennoissa parhaat esiintymät sijoittuvatkin tarkastelualueen itäisempään puoliskoon. Paikoin vanhaa metsää kasvavissa rinnemaastoissa laji voi esiintyä sängen runsaana, mutta yhtenäisillä laajoilla metsäalueilla tiheydet jäivät helposti vain 0,1 pariin neliökilometriä kohti, jopa alle. Tosin joillakin osa-alueilla inventoinnit tehtiin lajin myöhäistä saapumisajankohtaa silmällä pitäen hieman liian aikaisin ja saadut kannanarviot lienevät siten monen alueen kohdalla aliarvioita. Lajin populaatiokoko vaihtelee varsin paljon vuodesta toiseen ja nk. huonona esiintymisvuotena lasketut metsäalueet tulevat siten helposti aliarvioiduksi. Tällä varsin harvalukuisella pesimälajilla edustavaksi esiintymäksi voidaan luokitella ainakin kolmen reviirin keskittymät.

Itä-Helsingin metsät (Mustavuori: 3 – 3,7), Haltialan metsät (9 – 2,5), Karkalin luonnonpuisto (8 – 6,8), Kytäjä-Usmi (5 – 0,2), Lemmenlaakso (4 – 3,5), Nuuksion järviylänkö (23 – 0,18).

Isokäpylintu *Loxia pytyopsittacus*

Isoilla metsäalueilla todettiin tyypillisesti 0,1–0,2 reviiriä neliökilometrillä. Isokäpylintu saattaa kuitenkin oikeasti olla tätä runsaampi, koska inventoinnit tehtiin tämän aikaisen pesijän parhaan laskentakauden jälkeen ja siten lajin löytöteho oli luultavasti varsin huono. Aineistosta erottuu juuri ja juuri muutama alue muita parempina. Lisäksi käpysadosta riippuvat vuosien väliset kannanvaihtelut voivat peittää alueellisia laatueroja, koska eri alueilta aineistoa kerättiin eri vuosina.

Meiko – Lappträsk (8 – 0,26), Ridasjärven metsät (3 – 0,5), Stormossen – Riffelberget (3 – 0,3).

Kanahaukka *Accipiter gentilis*

Isoilla metsäalueilla todettiin tyypillisesti 0,1 reviiriä neliökilometrillä. Pääkaupunkiseudun viherkehällä tiheys oli tätä korkeampi, noin 0,2 reviiriä neliökilometrillä. Helsingin pienillä metsäalueilla lajin laskennallinen tiheys on ollut kuitenkin aivan omaa luokkansa, mutta reviirit ulottuvat poikkeuksetta inventoituja metsäalueita laajemmalle alueelle. Varsinaiseksi keskittymäksi voi laskea Helsingin keskuspuiston.

Helsingin keskuspuisto (3 – 0,83).

Kangaskiuru *Lullula arborea*, vaarantunut (VU)

Kangaskiurun kolme ylivoimaisesti parasta esiintymisaluetta sijaitsevat kaikki rannikolla Neuvostoliiton aikanaan miehittämällä Porkkalan vuokra-alueella. Lajin optimielinympäristöjen säilyminen edellyttäne metsäpaloja, ammuntoja, hakkuita tai kaikkia näitä yhdessä. Millään metsiensuojelualueella, ilmeisesti hoitotoimien puutteen vuoksi, lajia ei juuri esiinny.

Hila (11 – 2,1), Kopparnäs (11 – 2,1), Meiko – Lappträsk (12 – 0,38), Pohja-Kiskon metsämanner (16 – 0,15), Sipoonkorven seutu (7 – 0,13), Stormossen – Riffelberget (15 – 1,42).

Kehräjä *Caprimulgus europaeus*

Kehräjän edustavimmat alueet ovat kaikki samoja kuin parhaat kangaskiurualueet. Isoilla, yli 10 neliökilometrin laajuisilla metsäalueilla keskitiheydet jäävät 0,4 – 0,8 reviiriin per neliökilometri. Rämeiden ja kuivien kankaiden mosaikkimaastossa tiheydet nousevat pienemmillä alueilla tai osa-alueilla jopa viiteen reviiriin neliökilometrillä. Lajin inventointi on sääherkkää ja joidenkin alueiden merkitys on laskentojen osuttua huonompiin sääoloihin mahdollisesti aliarvioitu. Pohja-Kiskon metsämannerilla pesii laaja ja yhtenäinen populaatio.

Hila (8 – 1,5), Kopparnäs (12 – 2,3), Meiko – Lappträsk (36 – 1,2), Pohja-Kiskon metsämanner (82 – 0,8), Sipoonkorven seutu (7 – 0,13), Stormossen – Riffelberget (16 – 1,5).

Kirjosieppo *Ficedula hypoleuca*

Kirjosiepon runsautta ei ole isojen metsäalueiden linnustolaskennoissa juurikaan selvitetty. Siellä missä lajia on selvitetty, kirjosieppo on ollut varsin vähissä. Etenkin metsätalousvaltaisilla alueilla tiheydet jäivät usein alle kolmeen reviiriin neliökilometrillä. Sen sijaan aivan merenrannikolla olevissa vanhoissa metsissä kirjosieppo voi olla runsaimpia metsälintuja.

Itä-Helsingin metsät (25 – 5,6), Ramsholmen (26 – 25), Uutelan metsät (17 – 19,8).

Kirjosiipikäpylintu *Loxia leucoptera*

Vain yksi esiintymä löytyi laskennoissa: *Nuuksion järviylänkö*. Vuoden 2015 inventoinneissa tavattiin yhdeksän reviiriä. Kyseinen esiintymä ei ilmeisesti johtunut vain tämän liikkuvaisen lajin sattumanvaraisesta vaelluksesta alueelle, sillä myös edellisessä inventoinnissa v. 2007 lajia tavattiin alueella pesimäaikaan.

Kulorastas *Turdus viscivorus*

Kulorastaita esiintyi parhaimmillaan kolme paria neliökilometrillä, mutta laajemmilla alueilla tiheydet jäivät tyypillisesti vain noin 1 – 1,5 reviiriin neliökilometrillä. Lajia esiintyy parhaiten kuivilla kankailla ja rämeillä. Taajamien metsissä laji on sangen vähälukuinen ja voi jopa puuttua varsin laajoiltakin, näennäisesti sopivilta alueilta.

Hila (9 – 1,7), Lounais-Hyvinkään metsämanner (38 – 2,3), Kurkisuo (15 – 2,8), Nuuksion järviylänkö (196 – 1,55).

Kultarinta *Hippolais icterina*

Laji puuttui laajoilta kangasmetsävaltaisilta alueilta liki tyystin. Laji ei ole tarkastelualueella kuitenkaan erityisen harvinainen, sillä pesimiseen riittävän reheviä metsälaikkuja löytyy riittämiin kulttuurimaisemista. Metsäalueiden laskentojen isoimmat kultarintakeskittymät olivat jaloja lehtipuita sisältävissä metsiköissä.

Ramsholmen (20 – 19,2), Santahamina (21 – 9,6), Vallisaari (11 – 14,3).

Kuusitiainen *Periparus ater*

Kuusitiaisen runsautta ei selvitetty useimpien laajimpien metsäalueiden kartoituksissa. Selvitettyjen alueiden perusteella kuusitiaisia esiintyi metsämantereilla tyypillisesti 2 – 4 paria / km². Lajin edustavimmat keskittymät näyttäisivät olevan vanhoissa kuusivaltaisissa metsissä, joita löytyy erityisesti pääkaupunkiseudulta.

Haltialan metsät (21 – 5,8), Helsingin keskuspuisto (33 – 9,1), Seurasaari (9 – 18,8).

Käenpiika *Jynx toquilla*

Laji on tarkastelualueella varsin vähälukuinen ja metsälintulaskennoissa löydettiin vain noin 40 reviiriä. Harvalukuisuuden johdosta selkeitä keskittymiä ei lajilla havaittu, mutta muutama edustava alue kuitenkin on erotettavissa.

Karnainen – Lakimäki (3 – 0,3), Santahamina (3 – 1,4), Sipoonkorven seutu (7 – 0,1).

Käki *Cuculus canorus*

Liki kaikilla isommilla metsäalueilla käen reviiritiheys jäi varsin kapeaan väliin 0,6 – 1,2 reviiriä / km². Pienemmillä alueilla elinpiirit yltävät myös laskenta-alueiden ulkopuolelle ja laskennallisesti saadaan em. korkeampia tiheyksiä. Lajin tiheydet ovat suurimpia puoliaukeassa maastossa, esim. puustoisilla soilla ja talousmetsissä.

Lounais-Hyvinkään metsämanner (17 – 1,0), Pohja-Kiskon metsämanner (124 – 1,2), Ridasjärven metsät (7 – 1,3).

Metso *Tetrao urogallus*

Metso on alueellisesti uhanalainen laji koko tarkastelualueella. Aivan rannikolla ja peltovaltaisilla alueilla (Nurmijärvi, Inkoo) laji on hyvin vähissä ja elinvoimainen populaatio vaikuttaa puuttuvan. Täällä jo kahden kukon soitimia voi pitää maakunnallisesti merkittävänä. Sisämaassa maakunnallisesti merkittävinä voi pitää alueita joiden sisällä on vähintään neljän kukon tai koppelon elinpiirit. Parhailta metsäalueilla kukkoja

havaittiin vajaat yksi per neliökilometri, mutta pääkaupunkiseudun viherkehällä tiheydet jäivät vain noin puoleen tästä. Lajin inventointi on hankalaa ja useimpien alueiden selvityksissä on saatu todennäköisesti aliarvioita metsojen määrästä.

Kairassuon vanha metsä (5), Lounais-Hyvinkään metsämanner (14 – 0,8), Kummelbergenin alue (4), Kytäjä – Usmi (8 – 0,3), Kurkisuo (4 – 0,8), Meiko – Lapträsk (19 – 0,6), Nuuksion järviylänkö (23 – 0,2), Pohja-Kiskon metsämanner (34 – 0,3), Pusulan pohjoismetsät (7 – 1,0), Rörstrandin seutu (4 – 1,1), Sahajärven metsät (5 – 1,4), Sipoonkorven seutu (15 – 0,3), Stormossen – Riffelberget (2 – 0,2).

Metsäviklo *Tringa ochropus*

Laajoilla metsäalueilla metsäviklon reviiritiheydet olivat tyypillisesti 0,5 – 1 reviiriä per neliökilometri. Luhtaisilla ja korpisilla seuduilla tiheydet voivat olla selvästi korkeampiakin, mutta tuolloin kyse on selvästi pienemmistä alueista.

Harpar Storträsket – Lillträsket (7 – 3,1), Kytäjä – Usmi (41 – 1,4), Rörstrandin seutu (7 – 2).

Nokkavarpunen *Coccothraustes coccothraustes*

Laajoilta kangasmetsäalueilta nokkavarpunen puuttui käytännössä kokonaan. Lajin vähät löytyneet keskittymät olivat rehevien, mieluiten jaloja lehtipuita käsittävien lehtojen yhteydessä. Tarkastelualueella tällaisia metsiä löytyy erityisesti taajamista.

Haltialan metsät (7 – 1,9), Helsingin keskuspuisto (3 – 0,83), Ramsholmen (2 – 1,9).

Palokärki *Dryocopus martius*

Palokärjen tiheys laajoilla, yli 10 neliökilometrin yhtenäisillä metsäalueilla oli noin 0,3 – 0,6 reviiriä neliökilometrillä. Selvästi korkeimmat tiheydet olivat metsätalouden ulkopuolella olevissa metsissä, vaikka metsätalousalueella pesä löytyy usein hakkuuaukean jättöpuusta ja voi siten aiheuttaa illuusion talousmetsien paremmuudesta lajille.

Karnainen – Lakimäki (6 – 0,6), Meiko – Lapträsk (19 – 0,6), Rörstrandin seutu (3 – 0,9), Sipoonkorven seutu (25 – 0,5).

Pikkusieppo *Ficedula parva*

Pikkusieppo on tarkastelualueen länsiosassa alueellisesti uhanalainen laji. Laji puuttuu laajoilta alueilta, mutta rehevissä luonnontilaisissa metsissä tiheydet olivat pienemmillä alueilla tai osa-alueilla jopa yli kolme reviiriä neliökilometrillä. Laajoilla, yli 10 neliökilometrin alueilla pikkusiepon tiheydet olivat tyypillisesti 0,1 – 0,3 reviiriä per neliökilometri. Tarkastelualueen länsiosissa edustavaksi alueeksi voinee pitää mitä tahansa aluetta, jossa pikkusieppoja on vähintään kaksi paria. Muualla alueella edustavaksi voi pitää vähintään kolmen reviirin keskittymiä.

Haltialan metsät (9 – 2,5), Isosaari (3 – 1,7), Itä-Helsingin metsät (5 – 1,5), Karkalin luonnonpuisto (4 – 3,4), Lemmenlaakso (3 – 2,6), Petikon – Vestran seutu (7 – 0,5), Santahamina (6 – 2,7), Santalankorpi (2 – 1,5).

Pikkutikka *Dendrocopos minor*

Pikkutikan edustavuustarkastelu tehtiin kosteikkotarkastelun yhteydessä aikaisemmin (Ellermaa 2011). Yksi uusi merkittävä kohde on kuitenkin löytynyt sittemmin: *Mätäjoki (4 – 9,1).*

Pohjantikka *Picoides tridactylus*

Pohjantikka on alueellisesti uhanalainen laji tarkastelualueen länsiosissa. Pohjantikka esiintyy liki pelkästään suojelluissa tai suojeluohjelmiin kuuluvissa metsissä. Vanhassa aarnimetsässä tiheys voi olla jopa 2 reviiriä neliökilometrillä. Metsälaskentojen perusteella Uudellamaalla pesinee vain 60–70 paria pohjantikkoja.

Haltialan metsät (2 – 0,6), Karkalin luonnonpuisto (2 – 1,7), Karnainen – Lakimäki (4 – 0,4), Kummelbergenin alue (2), Kytäjä – Usmi (3 – 0,1), Meiko – Lappträsk (5 – 0,2), Metsikön vanhat metsät (4 – 2,9), Nuuksion järviylänkö (19 – 0,2), Petikon – Vestran seutu (3 – 0,2), Rörstrandin seutu (3 – 0,9), Sipoonkorven seutu (5 – 0,1), Toivike (1).

Punatulkku *Pyrrhula pyrrhula*, vaarantunut (VU)

Punatulkkun tiheydet olivat laajoilla metsäalueilla tyypillisesti 0,5 – 1,5 reviiriä neliökilometrillä. Rehevämpien vanhojen kuusikoiden yhteydessä tiheydet olivat noin neljän – viiden reviirin luokkaa neliökilometrillä.

Itä-Helsingin metsät (9 – 2,6), Helsingin keskuspuisto (11 – 3,1), Karkalin luonnonpuisto (6 – 5,1), Kierokallion metsät (5 – 3,7), Lemmenlaakso (7 – 6,0), Petikon – Vestran seutu (28 – 2,1).

Puukiipijä *Certhia familiaris*

Laajoilla metsätalousvaltaisilla alueilla puukiipijän tiheys oli tyypillisesti 1 – 2 reviiriä per neliökilometri ja hieman rehevimmissä ja suojelualuepitoisessa maisemassa 3 – 4 reviiriä per neliökilometri. Vanhoissa kuusivaltaisissa metsissä tiheys on varsin yleisesti 5 – 6, paikoin jopa reilut 10 reviiriä per neliökilometri. Edustavimmiksi alueiksi on valittu kolme pienialaisempaa "hotspotia" ja yksi kaikkein edustavin metsämanner.

Haltialan metsät (22 – 6,1), Karkalin luonnonpuisto (15 – 12,9), Karnainen – Lakimäki (39 – 4,0), Metsikön vanhat metsät (15 – 10,9). Myös Nuuksio on huikkeen edustava alue lajille: 375 paria keskitiheyden ollessa laajoilla alueilla yli 3 reviiriä /km².

Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus*

Tyypillisesti lajia tavattiin isoilla metsäalueilla 0,2 – 0,3 reviiriä neliökilometrillä. Vain yksi alue erottuu selvästi: *Långån (3 – 2,9)*.

Pyö *Tetrastes bonasia*

Laajoilla metsäalueilla lajia tavattiin liki kaikkialla 1 – 2 reviirillä per neliökilometri. Paikallisesti tiheydeksi on todettu neljäkin paria neliökilometrillä. Metsätalousvaltaisilla alueilla tiheydet olivat yleisesti liki samaa tasoa suojeltujen alueiden kanssa. Merkittävästi heikompi kanta oli pääkaupunkiseudun pirstoutuneimmissa metsissä, missä laji puuttui jopa useiden neliökilometriä laajuisista metsistäkin.

Itä-Helsingin metsät (9 – 2,6), Kytäjä – Usmi (84 – 2,8), Metsikön vanhat metsät (8 – 5,8), Petikon – Vestran seutu (36 – 2,7).

Pähkinähakki *Nucifraga caryocatactes*

Laji esiintyy epätasaisesti ja puuttuu käytännössä vähänkään enemmän rakennetuilta alueilta – laji mahdollisesti jopa karttaa asutusta elinpiiriensä liepeillä. Kaikki edustavimmat alueet ovat laajoja

metsämantereita. Pähkinäpensasta runsaasti kasvavilla alueilla tiheys ylsi lähelle yhtä paria per neliökilometri, mutta suurimmassa osassa tarkastelualueita jäätin kymmenykseen siitä.

Meiko – Lappträsk (10 – 0,3), Pohja-Kiskon metsämanner (27 – 0,3), Sipoonkorven seutu (12 – 0,2).

Sirittäjä *Phylloscopus sibilatrix*

Sirittäjälle sopivat elinympäristöt esiintyvät tarkastelualueella varsin laikuittaisesti ja niinpä isoilla kangasvaltaisilla metsäalueilla sirittäjän tiheys oli yleisesti vain 1 – 2 reviiriä neliökilometrillä. Rehevämmissä kuusikoissa sirittäjän tiheydet voivat sen sijaan olla jopa 15 – 30 reviiriä neliökilometrillä. Edustavuustarkastelussa on valittu kolme tällaista "hotspotia" ja yksi kaikkein edustavin metsämanner.

Haltialan metsät (60 – 16,7), Karkalin luonnonpuisto (36 – 31), Petikon – Vestran seutu (48 – 3,7), Sveitsi (58 – 23,4).

Teeri *Tetrao tetrix*

Teeren suurimmat tiheydet olivat suovaltaisilla alueilla. Laajoilla kangasmetsäalueilla laji oli selvästi runsaampi suojelemattomilla alueilla kuin suojelluilla alueilla. Tarkastelualueen pohjoisosissa populaatio vaikuttaa selvästi vahvemmalta rannikkoon ja saaristoon verrattuna, mahdollisesti soiden suuremman osuuden vuoksi. Myös pääkaupunkiseudun viherkehällä teeriä oli varsin vähän. Saaristopopulaatio tunnetaan huonosti Helsinkiä lukuun ottamatta. Lajin populaatiolle tärkeimpiä ovat laajat yhtenäiset metsä- ja suoalueet, joita valittiin kolme. Lisäksi valittiin yksi yksittäinen suo "hotspottina".

Keihässuo (25 – 19,8), Meiko – Lappträsk (67 – 2,1), Pohja-Kiskon metsämanner (174 – 1,6), Stormossen – Riffelberget (35 – 3,3).

Tiltalti *Phylloscopus collybita*

Laajoilla metsäalueilla tiltaltteja tavattiin tyypillisesti yhdestä kahteen reviiriin neliökilometrillä. Soistuvissa (rehevissä) metsissä yllettiin paikallisesti kuitenkin suurempiin tiheyksiin, jopa seitsemään reviiriin neliökilometrillä. Edustaviksi valittiin kolme parasta tunnettua "hotspotia" sekä yksi kaikkein edustavin laaja metsäalue.

Kytäjä – Usmi (97 – 3,2), Kaukasten metsäalue (8 – 7,8), Maihuntain kalliot (7 – 9,2), Metsikön vanhat metsät (8 – 5,8).

Töyhtötiainen *Lophophanes cristatus*, vaarantunut (VU)

Laajoilla yhtenäisillä metsäalueilla töyhtötiaisia havaittiin varsin yhdenmukaisesti 1 – 2 reviiriä neliökilometrillä. Edes optimaalisimmilla paikoilla tiheys ei noussut juuri yli neljään reviiriin neliökilometrillä – jos nousi, reviirit lienevät osin olleet myös laskettujen alueiden ulkopuolella.

Itä-Helsingin metsät (10 – 2,9), Lounais-Hyvinkään metsämanner (36 – 2,1), Karnainen – Lakimäki (23 – 2,3), Meiko – Lappträsk (72 – 2,3), Nykiö (5 – 3,9), Rörstrandin seutu (11 – 3,1).

Urpainen *Carduelis flammea*

Urpainen on viime vuosina vakiintunut tarkastelualueen pesimäkantaan (esim. Ellermaa 2018a). Laji esiintyy käytettävissä olevien tietojen valossa vain merenrannikon välittömässä tuntumassa ja saaristossa.

Nämä seudulle levinneen urpiaisen ensimmäiseksi asuttamat pesimäpaikat ovat lajin mahdollista myöhempää runsastumista ajatellen avainasemassa.

Santahamina (2), Tahvonlahden alue (2), Uddskatan (2), Vanhankaupunginlahti – Viikki (2).

Uuttukyyhky *Columba oenas*

Uuttukyyhkyä voidaan pitää yhtä hyvin kulttuurimaiseman kuin metsien lintuna. Laajoilla metsäalueilla uuttukyyhkyä on löydetty 0,1 – 0,3 reviiriä per neliökilometri. Vanhankaupunginlahden populaatio on edustavuudeltaan täysin omassa luokassaan.

Petikon – Vestran seutu (8 – 0,6), Santahamina (5 – 1,8), Stormossen – Riffelberget (10 – 1,0), Vanhankaupunginlahti – Viikki (30 – 3,2).

Valkoselkätikka *Dendrocopos leucotos*, vaarantunut (VU)

Valkoselkätikkoja löydettiin vain muutamassa inventoinnissa (kuusi aluetta) ja poikkeuksetta vain yksittäispari per alue. Näilläkään alueilla laji ei ole todennäköisesti jokavuotinen pesijä. Vakiintumattomuuden vuoksi pelkästään valkoselkätikan perusteella ei valittu edustavimpia metsäalueita, mutta laji mainitaan lisäperusteluissa muun lajiston perusteella valikoitujen alueiden kohdalla.

Varpuspöllö *Glaucidium passerinum*, silmälläpidettävä (NT)

Varpuspöllöjä löydettiin valoisaan aikaan keskittyvissä inventoinneissa todennäköisesti heikohkosti. Laajoilla metsäalueilla havaittiin tyypillisesti yksi reviiri kymmentä neliökilometriä kohti. Paikoin tiheys oli kolminkertainen, jopa talousmetsävaltaisilla alueilla, missä lajille on asetettu pesimäpönttöjä.

Lounais-Hyvinkään metsämanner (5 – 0,3), Kytäjä – Usmi (5 – 0,2), Nuuksio (10 – 0,1), Pohja-Kiskon metsämanner (9 – 0,1).

Viirupöllö *Strix uralensis*

Vain pari edustavaa aluetta erottuu aineistossa: *Kytäjä – Usmi (6 – 0,2), Sipoonkorven seutu (3 – 0,1).*

Edustavat metsälintualueet Uudellamaalla

Tässä luetellaan edustaviksi todetut metsälintualueet perusteluineen. Alueita valikoitui yhteensä 34. Alueet ovat aakkosjärjestyksessä ensin kunnan ja sitten aluenimen mukaan lajiteltuna. Aluenimen jälkeen mainitaan myös alueen pinta-ala ja BirdLife Suomen lintualueetietokannan mukainen aluekoodi. Alueiden sijainnit kartoilla löytyvä liitteistä.

Espoo - Vihti - Kirkkonummi: Nuuksion järviylänkö, 12662 ha, 210983, on karuhko, monin paikoin kalliovaltainen metsäylänkö Espoon ja Vihdin rajamailla. Lisäksi pieni osa kuuluu Kirkkonummeen. Alueella on runsaasti pikkulampia ja järviä. Maankäyttö painottuu luonnonsuojeluun ja virkistykseen, mutta etenkin pohjoisosissa on myös laajoja metsätalousvaltaisia alueita. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: harmaapäätikka, idänuunilintu, kirjosiiplikäpylintu, kulorastas, metso, pohjantikka, varpuspöllö. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: huuhkaja, hömötiainen, isokäpylintu, leppälintu, palokärki, punatulku, puukiipijä, pähkinähakki.*

Hanko: Santalankorpi, 133 ha, 210168, on poikkeuksellisen laaja, liki luonnontilainen korpialue Hankoniemellä. Hankoniemen metsälinnusto on yleisesti ottaen suhteellisen köyhä ja Santalankorpi on vaateliaalle lajistolle viimeisiä linnakkeita. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, pikkusieppo. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: harmaasieppo, merikotka, metso.*

Helsinki - Vantaa: Haltialan metsät, 360 ha, 211238, käsittää Haltialan virkistys- ja suojelumetsiä sekä Vantaajoen reheviä rinteitä Pohjois-Helsingin ja Etelä-Vantaan rajamaastossa. Alueen soistumat, luonnontilaisuus ja rehevyys mahdollistavat metsälinnustollisesti erittäin edustavan yhteisön näinkin keskellä taajama-alueita. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: idänuunilintu, kuusitiainen, nokkavarpunen, pikkusieppo, pohjantikka, puukiipijä, sirittäjä. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kultarinta, peukaloinen, punatulku, satakieli, valkoselkätikka. Vantaajoella on penkkoineen merkitystä lisäksi pensaikko- ja kosteikkolajistolle, joita ei tarkastella tässä raportissa (esim. satakieli, viitakerttunen).*

Helsinki: Itä-Helsingin metsät, 342 ha, 211236, on varsin luonnontilaisten ja osin suojeltujen metsien kokonaisuus Itä-Helsingissä. Alueeseen kuuluvat Kasabergetin – Labackan ja Mustavuoren seudut. Aineiston tarkastelussa pidettiin mukana myös Länsisalmen metsiä (211167), mutta koska kyseinen alue oli merkittävästi heikompi, jätettiin se lopulta rajauksen ulkopuolelle. Länsisalmen metsät ovat kuitenkin tärkeitä alueen kytkeytyneisyyden kannalta. Näin pieneksi metsäalueeksi alue on Uudenmaan edustavimpia metsälinnustollisesti. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, idänuunilintu, kirjosiieppo, pikkusieppo, punatulku, pyy, töyhtötiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kehrääjä, käki, pikkutikka, puukiipijä, sirittäjä, valkoselkätikka.*

Helsinki: keskuspuisto, 361 ha, 211239, on pitkä mutta kapea metsäalue Helsingin sydämessä. Alueen lajistosta puuttuu merkittävä määrä metsälintuja, mutta kenties rehevyytensä ja vanhan ikänsä vuoksi jotkin lajit ovat täällä edustettuna maakunnallisesti huomionarvoisesti. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: kanahaukka, kuusitiainen, nokkavarpunen, punatulku. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: peukaloinen, puukiipijä, sirittäjä.*

Helsinki: Santahamina, 448 ha (maa-ala 249 ha), 210091, on luontokokonaisuus Etelä-Helsingin saaristossa. Alueeseen kuuluu myös saaristoa ja merta, mutta tätä tarkastelua varten rajausta ei muutettu. Metsälintujen tiheyksiä laskettaessa käytettiin kuitenkin vain maan osuutta rajauksen pinta-alasta. Alueen merkitystä kosteikko- ja saaristolinnustolle on tarkasteltu jo aikaisemmin (Aintila & Ellermaa 2018, Ellermaa 2011, Ellermaa 2018b). *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: kultarinta, käenpiika, pikkusieppo, urpiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: harmaasieppo, hernekerttu, kirjosiieppo, lehtokurppa, puukiipijä, sirittäjä.*

Helsinki: Vanhankaupunginlahti – Viikki, 942 ha (maa-ala 652 ha), 210101, on pääosin kosteikko- ja peltokohde Helsingin maantieteellisessä keskipisteessä. Alueeseen sisältyy kuitenkin myös noin 130 hehtaaria metsiä. Alue oli todettu arvokkaaksi jo aikaisemmin lukuisten kosteikkolajien osalta (Aintila & Ellermaa 2018, Ellermaa 2011). *Nyt alue todettiin maakunnallisesti tärkeäksi myös sen takia, että se on edustava uuttukyyhkylle ja urpiaiselle.*

Hyvinkää: Kierokallion metsät, 134 ha, 211098, on metsätalouskäytössä oleva metsäalue Hyvinkään keskiosassa. Pinnanmuodoiltaan se on kumpuilevaa moreenimaastoa, avokallioita on vähän. Painanteet ovat soistuneita, mutta monin paikoin ojitettuja. Alueella on varsin edustava metsälinnusto. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, punatulku. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kulorastas, kuusitiainen, leppälintu, puukiipijä.*

Hyvinkää: Kurkisuo, 528 ha, 210112, on tarkastelualueen suurin yhtenäinen keidassuo. Alue on kärsinyt ojituksista ja alueen merkitys metsälajistolle on osin tämän vuoksi kasvanut kosteikkolintujen kustannuksella. Alue oli luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi suolajiston perusteella jo vuonna 2011 (Ellermaa 2011). Alue on kuitenkin edustava myös muutamalle metsälajille. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, kulorastas, metso. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: teeri, töyhtötiainen.*

Hyvinkää: Kytäjä – Usmi, 3019 ha, 211234, sijaitsee Hyvinkään länsiosissa ja on tarkastelualueen pohjoisosien laajimpia yhtenäisiä metsäalueita, jossa suojeltujen metsien pinta-ala on suhteellisesti korkea. Lisäksi alueen laajat virkistymetsät ovat suhteellisen luonnontilaisia. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: harmaapäätikka, helmipöllö, hömötiainen, idänuunilintu, metso, metsäviklo, pohjantikka, pyy, tiltalti, varpuspöllö, viirupöllö. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: huuhkaja, isokäpylintu, mehiläishaukka, palokärki, pikkulepinkäinen, pyrstötiainen, teeri.*

Hyvinkää: Lounais-Hyvinkään metsämanner, 1679 ha, 211235, on Salpausselän ja sen reunamuodostumien kumpuileva karu metsäalue Sääksjärven ja Kurkisuon välisellä seudulla. Alue on edustava erityisesti karuissa ympäristöissä viihtyville linnuille. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, kulorastas, käki, metso, töyhtötiainen, varpuspöllö. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: isokäpylintu, kehrääjä, leppälintu, pikkulepinkäinen, punatulkku, viirupöllö.*

Hyvinkää: Nykiö, 127 ha, 211103, on pienehkö metsäylänne peltojen keskellä Hyvinkään kaakkoisosassa. Alue on mielenkiintoinen suopainanteiden, pikkulampien, lähteiden ja avokallioiden mosaiikki. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, töyhtötiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: lehtokurppa, punatulkku.*

Hyvinkää: Ridasjärven metsät, 562 ha, 211241, on metsätalousvaltainen alue Ridasjärven ja Sykärin välissä. Alue on varsin karu ja lajisto sen mukainen. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: isokäpylintu, kehrääjä, käki. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kulorastas, metso, teeri.*

Inkoo – Siuntio: Kopparnäs, 514 ha, 210241, on laajahko kalliomännikköalue Inkoon itäisellä rannikkoalueella. Alue on kumpuilevaa avokalliota ja kuivaa kangasmetsää. Alueen edustavin lajisto on liki identtinen Kirkkonummen Hilan kanssa. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: kangaskiuru, kehrääjä, pikkutikka. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: metsäviklo, teeri.*

Järvenpää: Lemmenlaakso, 116 ha, 210173, on Keravanjoen rehevää laaksoa, jonka rinteet kasvavat paikoin rehevää lehtoa. Laakson pohjalla on myös tulvametsiä ja soistumia. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: hömötiainen, idänuunilintu, pikkusieppo, punatulkku. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kuusitiainen, sirittäjä, tiltalti.*

Karkkila: Keihässuo, 126 ha, 210027, on Karkkilan pohjoisosassa sijaitseva keidassuo. Alue todettiin maakunnallisesti tärkeäksi jo kosteikkojen tarkastelussa v. 2011 teeren ja liron perusteella (Ellermaa 2011). Nyt kun suoalueita on tarkasteltu myös metsälajien perusteella, Keihässuon merkitys teerelle on edelleen Uudenmaan kärkeä. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: teeri. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: isokäpylintu.*

Karkkila: Toivike, 947 ha, 211231, on varsin laaja ja yhtenäinen metsäalue välittömästi Karkkilan taajaman koillispuolella. Talvisin alueella pidetään yllä hiihtolatuja. Huomionarvoista metsälajistoa koskevaa inventointia ei ole toistaiseksi tehty, joten alueen arvo perustuu lintuharrastajien havaintoihin ja

metsosoitimen kartoitukseen. Alueen rajaus tässä raportissa perustuu metson elinympäristövaatimuksiin. *Alue on tiettävästi Uudenmaan viimeisimpiä suojelemattomia metsäalueita, josta löytyy säännöllisesti pohjantikka. Alueella on myös varsin elinvoimainen metsokanta.*

Kirkkonummi: Hila, 531 ha, 210240, on laajahko kalliomännikköalue Upinniemen niemimaalla Kirkkonummen rannikkoalueella. Alue on pääosin kuivaa kangasmetsää, jossa on runsaasti avokallioita. Alueen edustavin lajisto muistuttaa Kopparnäsin alueen lajistoa. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: kangaskiuru, kehrääjä, kulorastas. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: leppälintu, teeri.*

Kirkkonummi - Siuntio: Meiko – Lapträsk, 3132 ha, 210056, on laaja ja yhtenäinen metsäalue Kirkkonummen ja Siuntion rajamailla. Alueen sisällä on kaksi arvokasta lintusuota. Alue käsittää likipitäen koko Uudenmaan metsälajiston joitakin petolintuja lukuun ottamatta. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: harmaapäätikka, helmipöllö, isokäpylintu, kangaskiuru, kehrääjä, metso, palokärki, pohjantikka, pähkinähakki, teeri, töyhtötiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: leppälintu, metsäviklo, taivaanvuohi.*

Kirkkonummi: Stormossen – Riffelberget, 1055 ha, 211233, on Porkkalanniemen ja ehkä koko tarkastelualueen rannikon edustavin metsäalue. Osaa metsästä ei ole käsitelty lainkaan Porkkalan palautuksen jälkeen. Täältä löytyy runsaasti vanhoja kalliomänniköitä, mutta myös metsätaloutta aukkohakkuineen. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: harmaapäätikka, isokäpylintu, kangaskiuru, kehrääjä, metso, pikkutikka, teeri, uuttukyyhky. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: käenpiika, metsäviklo, palokärki, pikkulepinkäinen, pohjantikka.*

Lohja: Karkalin luonnonpuisto, 117 ha, 210145, sijaitsee Lohjan järveen työntyvän niemen kärjessä. Se on lehtovaltainen alue ja ollut suurelta osin yli 50 vuotta metsätalouden ulkopuolella. Rehevien metsien lajeille alue on nk. hotspot. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: idänuunilintu, pikkusieppo, pohjantikka, punatulku, puukiipijä, sirittäjä. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kuusitiainen, mustapääkerttu, peukaloinen, tiltalti.*

Lohja: Karnainen – (Pelimäki) – Lakimäki, 980 ha, 211232, on laaja kallioisten metsien ketju Lohjanjärven pohjoispuolella. Metsäalueella esiintyy likimain koko Uudenmaan metsälajisto metsoa ja helmipöllöä lukuun ottamatta. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: käenpiika, palokärki, pohjantikka, puukiipijä, töyhtötiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: harmaapäätikka, huuhkaja, hömötiainen, mehiläishaukka, lehtopöllö, pikkusieppo, pyrstötiainen, pyy, sirittäjä, teeri, tiltalti, uuttukyyhky.*

Lohja: Pusulan pohjoismetsät, 695 ha, 211230, on korkealle kohoava kallioylänkö Pusulan pohjoispuolella. Alueen huomionarvoista metsälinnustoa ei ole inventoitu kokonaisuudessaan, mutta *alue on nykytiedon valossa Uudenmaan paras metson pesimäalue.* Lisäksi alueella on edustavasti muita kanalintuja ja alueella esiintyy muutenkin suurin osa Uudenmaan metsälajistosta. Alueen rajaus perustuu metson elinpiirien muodostamaan kokonaisuuteen erikseen tehdyn inventoinnin perusteella.

Mäntsälä: Kairassuon vanha metsä, 44 ha, 210787, on laajan metsämantereen keskellä oleva vanhaa puustoa kasvava pienehkö alue, jolla on edustava metsälajisto. *Alue on erityisen edustava metsolle. Alue on lisäksi merkittävä tiltaltille.* Alueen rajaus lienee kuitenkin liian suppea metson elinpiirejä ajatellen ja vaatinee tarkennuksia jatkoinventoinneissa.

Mäntsälä: Metsikön vanhat metsät, 138 ha, 210785, on Mäntsälän seudun laajin vanhan metsän alue. Pystyyn kuolleita kuusia on paljon, minkä ansiosta alue on erityisen hyvä pesimäalue pohjantikoille. Alue on varsin hyvin kytkeytynyt muihin merkittäviin luontoalueisiin. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: pohjantikka, puukiipijä, pyy, tiltalti. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: metso, peukaloinen, punatulkku.*

Mäntsälä: Sahajärven metsät, 364 ha, 211240, on suojelu- ja virkistysmetsiä sisältävä alue Mäntsälän pohjoisosissa. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: metso. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: pohjantikka, pyy, tiltalti.*

Raasepori: Harpar Storträsket – Lillträsket 228 ha, 210176 todettiin maakunnallisesti arvokkaaksi jo aikaisemmassa kosteikkotarkastelussa (Ellermaa 2011) mm. *taivaanvuohen ja metsäviklon* perusteella. Nyt uudessa tarkastelussa alue on edelleen maakunnan edustavimpia näille lajeille.

Raasepori: Långån, 102 ha, 210124, on soita käsittävä alue Karjaan länsipuolella. Alueen ulkoreunojen karut lyhytkorsi- ja rimpinevat vaihtuvat joenrannoille tultaessa vähitellen pajuviitaluhdaksi ja luhtakorviksi. Alueella on edustava luhtaisuutta ja lehtimetsää suosiva lajisto. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: pyrstötiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: metsäviklo, taivaanvuohi, tiltalti. Alue on viimeisiä maakunnan tunnettuja pohjansirkun säännöllisiä esiintymisalueita (viimeksi v. 2009).*

Raasepori: Pohja-Kiskon metsämanner, 12800 ha (maa-ala 11800 ha), **211244**, on Uudenmaan laajimpia yhtenäisiä metsäalueita. Se on lisäksi hyvin kytkeytynyt naapurimaakunnan (Varsinais-Suomi) metsiin – rajaus ylittääkin osittain Varsinais-Suomen puolelle. Metsämantereen linnustolle merkittävän ytimen muodostavat useat luonnonsuojelualueet (noin 800 hehtaaria). Laajojen vesistöjen vuoksi alueen maalintutiheydet laskettiin tässä tarkastelussa maapinta-alalla. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: helmipöllö, idänuunilintu, kangaskiuru, käki, metso, pähkinähakki, teeri, varpuspöllö. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: hiirihaukka, isokäpylintu, kehräjä, lehtokurppa, leppälintu, palokärki, pyrstötiainen, varpushaukka.*

Raasepori: Ramsholmen, 104 ha, 210129, on Tammisaaren kaupungin eteläisen niemen ja muutaman lähekkäisen saaren yhdistelmä ympäröivine ruovikkoineen. Pääosa alueesta on merkittävä, osin jalopuille istutettu lehto. Alueen lajisto poikkeaa merkittävästi kangasvaltaisista metsäalueista ja edustava lajisto on pääosin rehevämmän metsän indikaattoreita. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: kirjosiippo, kultarinta, nokkavarpunen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: mustapääkerttu, puukiipijä, satakieli, sirittäjä, valkoselkätikka.*

Sipoo - Pornainen: Kummelbergenin alue, 211243, on kohtalaisen laaja metsäalue Sipoon ja Pornaisten rajalla. Alue sisältää kaksi Natura-aluetta, Kummelbergenin ja Rientolan metsän, sekä näiden välisen laajan metsäalueen. Alueella pesii edustava metsälajisto. Koko alueen kattava perusselvitys on toistaiseksi tekemättä, mutta lintuharrastajien ja vanhojen Natura-alueiden inventointitietojen perusteella alue on edustava ainakin *metsolle ja pohjantikalle.*

Sipoo: Rörstrandin seutu, 354 ha, 211237, on suojelualuepainotteinen metsä- ja suoalue Luoteis-Sipoossa. Ydinosa on Uudenmaan laajimpia luonnonmetsiä, jossa lahopuustoa ja uhanalaista lajistoa on paljon. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: metso, metsäviklo, palokärki, pohjantikka, töyhtötiainen. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: kehräjä, kulorastas, pikkusiippo, pyy, teeri, tiltalti.*

Sipoo - Helsinki: Sipoonkorven seutu, 5226 ha, 210328, on tiiviisti rakennettuun pääkaupunkiseutuun sen itäpuolella välittömästi rajautuva laaja metsäalue. Alueen inventoinneissa oli vuonna 2008 pieniä aukkoja, minkä vuoksi alueen linnustollinen arvo on tässä raportissa todennäköisesti aliarvioitu. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: helmipöllö, kangaskiuru, käenpiika, metso, palokärki, pohjantikka, pähkinähakki, viirupöllö. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: lehtopöllö, pikkusieppo, pikkulepinkäinen, pyrstötiainen, teeri, uuttukyyhky.*

Vantaa: Petikon – Vestran seutu, 1315 ha, 210355, on virkistys- ja suojelualuekeskittymä Länsi-Vantaan rajoilla. Alueeseen kuuluu myös peltoja. Nuuksion järviylängön itäreuna vaihettuu alueella savimaiden rehevemmiksi metsiksi. Alueella on joitakin Uudenmaan luonnontilaisimpia metsiä. *Alueen maakunnallisesti edustavin metsälajisto: pikkusieppo, pohjantikka, punatulkku, pyy, sirittäjä, uuttukyyhky. Alue on lisäksi merkittävä seuraaville metsälinnuille: harmaapäätikka, lehtokurppa, metsäviklo, peukaloinen, isokäpylintu.*

Muut merkittävät metsäalueet

Lintuaineiston tarkastelussa oli joukko alueita, joiden linnustoarvot ovat merkittäviä, mutteivät ehkä aivan maakunnallisesti merkittäviä. Nämä hilkulla olleet kohteet kuitenkin luetellaan tässä, sillä rajanveto tärkeiden ja ei-tärkeiden alueiden välille on väistämättä aina hieman subjektiivista.

Espoo: Kalajärven metsäalue, 520 ha, 211242 – on Nuuksion järviylängön itään työntynyt lonkero ja tärkeä osa pääkaupunkiseudun viherkehää. Vaikka alue on jokseenkin asutuksen puristuksessa, sillä elää suurin osa Uudenmaan metsälajistosta. Alue on merkittävä useille metsälinnuille, kuten hömötiainen, kuusitiainen, käki, lehtokurppa, peukaloinen, puukiiپیjä, pyy, tiltalti.

Hanko: Uddskatan, 73 ha, 210169 – urpiainen oli ainoa maakunnallisesti edustavasti esiintynyt laji alueella – muut metsälintuarvot olivat varsin vaatimattomia.

Helsinki: Isosaari, 179 ha, 211126 – entinen sotilassaari on inventoinneissa osoittautunut edustavaksi alueeksi pikkusiepolle. Myös pikkulepinkäisiä esiintyy Isosaarella merkittävästi.

Helsinki: Mätäjoki, 44 ha, 211127 – merkittävä alue pikkutikalle ja satakielelle.

Helsinki: Seurasaari, 48 ha, 211113 – näinkin pienellä alueella voi olla merkitystä jollekin linnulle: alueella esiintyy edustavasti kuusitiaisia.

Helsinki: Tahvonlahden alue, 65 ha, 210766 – myös tällä alueella urpiainen oli ainoa maakunnallisesti edustavasti esiintynyt laji.

Helsinki: Vallisaari, 77 ha, 211118 – alueella on merkittäviä määriä pensaikoihin mieltyneitä lajeja; tarkasteltavista lajeista Vallisaari on edustavimpia alueita kultarinnalle (11 reviiiriä).

Hyvinkää: Kaukaisten metsäalue, 102 ha, 211096 – alueella esiintyy hyvin tiltaltteja. Lisäksi inventoinneissa on havaittu pohjantikka.

Hyvinkää: Sveitsi, 248 ha, 211078 – alueella on merkittävä sirittäjäpopulaatio, mutta muun lajiston osalta se ei yllä tarkastelualueen parhaiden joukkoon.

Lohja: Maihuntain kalliot, 76 ha, 211129 – alue osoittautui inventoinneissa edustavaksi tiltaltille.

Yhteenveto

Metsälinnuston perusteella tunnistettiin 34 maakunnallisesti tärkeää lintualueita. Näistä kuusi aluetta oli saanut maakunnallisesti tärkeä lintualue -statuksen jo aikaisemmin muun kuin metsälajiston perusteella (Ellermaa 2011, Ellermaa 2018b). Lisäksi viiden muun alueen oli arvioitu olleen maakunnallisesti tärkeitä metsälajiston perusteella (Ellermaa 2011). Kaikki nämä osoittautuivat edelleen tärkeiksi myös tämän raportin laajemmassa metsälintutarkastelussa. Yleisesti ottaen kaikki laajat yhtenäiset tutkitut metsäalueet osoittautuivat maakunnallisesti tärkeiksi. Sen sijaan pienet ja eristyneet, asutuksen tai laajojen peltojen saartamat metsäalueet eivät näytä pystyvän ylläpitämään yhtä monipuolista metsälajistoa. Pienilläkin metsäalueilla voi kuitenkin olla merkitystä, etenkin jos ne edustavat Uudellamaalla vähälukuisia lehtoja tai laajalti soistuvia metsiä.

Useimmat maakunnallisesti tärkeät metsälinnustoalueet soveltuisivat METSO-ohjelman kehittämiskohteiksi. FSC-sertifiointi on suositeltava ainakin suurmaanomistajien metsissä. Alueiden kytkeytyneisyys ja eheys tulisi taata kaavoituksessa.

Kiitokset

Raportin laatimisessa konsultaatioapua saatiin seuraavilta: Aki Aintila, Juhani Ahola, Kari Degerstedt, Juha Honkala, Teemu Lehtiniemi, Petri Sola, Jan Södersved. Muuta apua tarjosivat Aki Arkiomaa, Hanna-Maija Kehvola, Kalle Meller, Jarmo Nieminen, Timo Pettay, Keijo Savola. Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen Tringan, Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajien Apus, ja Lohjan seudun lintutieteellisen yhdistyksen Hakin metsä- ja suolaskentoihin osallistuivat: *Aaltonen, Esa; Aavikko, Jouko; Ahola, Juhani; Ahola, Kari; Ahtiainen, Ari; Ahvonen, Juha; Aintila, Aki; Ala-Paavola, Yrjö; Andelmin, Pertti; Arkiomaa, Aki; Aronen, Mika; Asikainen, Mika; Asplund, Jaakko; Attila, Risto; Below, Antti; Björkell, Niko; Björklund, Heidi; Björklund, Kim; Borg, Olli; Borg, Philip; Buchert, Peter; Conenna, Irene; Degerstedt, Kari; Deschryvere, Matthias; Eklund, Liisa; Ellermaa, Margus; Elo, Olli; Enström, Jari; Eriksson, Ismo; Eskelin, Toni; Forsten, Annika; Grundström, Roger; Haapasaari, Hannu; Hakala, Susanne; Harju, Aalto; Hartikainen, Tommi; Heikinheimo, Martti; Heikkinen, Esko; Heinonen, Osmo; Helander, Jari; Hellström, Paul; Henttonen, Antti; Hinkkanen, Markus; Hintikka, Jukka; Holmström, Hannu; Holopainen, Jouni; Hongisto, Harri; Honkala, Juha; Honkanen, Eino; Husso, Juha-Pekka; Husso, Mikko; Huttunen, Eeva; Huttunen, Tarmo; Hyvönen, Hanna; Häggglund, Arvi; Häggglund, Marita; Häärä, Otso; Ilo, Tapani; Jalava, Heini; Jalkanen, Joel; Janhonen, Timo; Jukarainen, Aili; Julkunen, Jari; Jämsä, Markku; Järvi, Jani; Järvinen, Juha-Pekka; Järvinen, Jussi; Järvinen, Leila; Kaartinen, Riikka; Kairamo, Juhani; Kalenius, Christer; Kangas, Aapo; Kari, Susanna; Karimaa, Heikki; Karppi, Antti; Karppinen, Jouni; Katainen, Vesa; Kautto, Antti; Kecskeméti, Istvan; Kehvola, Hanna-Maija; Kekäläinen, Markku; Keto, Pekka; Ketonen, Juha; Kleemola, Lauri; Kleemola, Markku; Koho, Mikko; Koistinen, Jarmo T; Koistinen, Jarmo; Koistinen, Joonatan; Koivula, Matti; Korpela, Eeva-Liisa; Koskela, Jarkko; Koskelainen, Aarni; Koskelainen, Jukka; Koski, Pekka; Koskinen, Harri; Koskinen, Janne; Koskinen, Joonas; Kotro, Janne; Kujala, Heini; Kumpulainen, Reijo; Kunttu, Panu; Kurko, Kirsji; Kurvinen, Lasse; Kärpijoki, Kalevi; Kärpijoki, Vesa; Laesvuori, Arto; Laesvuori, Terttu; Lahti, Tuomas; Lahtinen, Jukka A; Lahtinen, Matti; Lahtinen, Tuija; Laihi, Eija-Leena; Laiho, Jukka; Laiho, Tero; Laine, Ari; Laitasalo, Jari; Laitinen, Veli-Matti; Lammi, Sampo; Lehikoinen, Aleks; Lehikoinen, Samuli; Lehtilä, Tarmo; Lehtiniemi, Teemu; Lehto, Petri J.; Lehtomäki, Joonas; Lehtonen, Antti; Leinonen, Mauri; Leskelä, Pekka; Lindén, Andreas; Lindholm, Antero; Lindholm, Lotta; Lindy, Juha; Lunden, Kai; Luoto, Anu; Lyytikäinen, Pirjo; Maier, Andrea; Markkanen, Jarmo; Martikainen, Sonja; Matsson, Rainer; Maula, Hannu; Maula, Marita; Meller, Kalle; Meller, Laura; Meramo, Katarina; Metso, Juha; Metsänen, Timo; Miettinen, Elmo; Mikala, Antti; Mikola, Aleks; Murejoki, Pekka; Mäenpää, Asko; Mäenpää, Mika; Mäkeläinen, Sanna; Mäkinen, Antto; Mäkinen, Julius; Nevanlinna, Risto; Niemelä, Klaus; Niemi, Matias; Niiranen, Seppo; Nuoronen, Timo; Nurmela, Pertti; Nurmi, Ritva; Närhi, Jani; Ohtonen, Mika; Oja, Jaakko; Ojala,*

Jukka; Oksanen, Vesa; Olander, Roger; Paal, Uku; Paju, Jaakko; Palmu, Helge; Paluoja, Aili; Panula, Pertti; Parkkima, Tiina; Pellikka, Saara; Pettay, Timo; Pihlajamaa, Olli; Pihlström, Kai; Pirinen, Pasi; Pohjola, Leila; Pohjola, Veijo; Pohjola, Veikko; Pokkinen, Reijo; Puromies, Petri; Putkonen, Mikko; Pylvänäinen, Risto; Rantanen, Arto; Rekilä, Matti; Reunala, Aarne; Riikonen, Johanna; Rissanen, Heikki; Rivasto, Sanna-Mari; Rokkanen, Susanna; Routasuo, Pekka; Rusanen, Pekka; Saarinen, Petri; Sahi, Ilkka; Sahlstén, Mari; Salmela, Aapo; Salokangas, Jukka; Salonen, Heikki; Salonen, Mikko; Saloriutta, Teemu; Sammalkorpi, Ilkka; Santala, Jukka; Sarvala, Jaana; Sarvanne, Hannu; Savelainen, Mikko; Savola, Keijo; Segersvärd, Paul; Seimola, Tuomas; Selin, Henri; Siivonen, Stacy; Silvenius, Frans; Silvonen, Johannes; Sinilehto, Hanna-Maria; Sirviö, Jukka; Siven, Jari; Sola, Petri; Solonen, Tapio; Stigell, Reima; Sulander, Taavi; Sundström, Joni; Suominen, Kati; Suominen, Marjatta; Swanljung, Kim; Swanljung, Ritva; Syrjälä, Tuomas; Szeto, Usko; Sääntti, Risto; Söderling, Kim; Södersved, Jan; Tahvonen, Ossi; Takatalo, Seppo; Talvela, Matti; Talvela, Merja; Tanner, Jukka; Teerihalme, Jari; Teider, Raija; Tennberg, Henrik; Tietäväinen, Erkki; Timonen, Juhani; Tiusanen, Mikko; Toiviainen, Kari; Toljander, Heikki; Torppa, Jyrki; Torppa, Touko; Tuohimaa, Eira; Tuomi, Jari; Tuominen, Hannu; Tuominen, Jouko; Tuomivaara, Sini-Maria; Turcat, Léa; Ulmanen, Jorma; Uppstu, Andreas; Uronen, Kirsi; Uusitalo, Martti; Wallinmaa, Leo; Wallinmaa, Ville; Vattulanen, Martti; Weckström, Jonas; Weisshaupt, Nadja; Vepsäläinen, Ville; Wickman, Mikael; Viitanen, Aki; Viitanen, Lauri; Vilen, Jukka; Vilkkä, Timo; Willamo, Risto; Vilpas, Eero; Vilpo, Juhani; Virolainen, Erkki; Virta, Kimmo; Virta, Pertti; Virta, Sami; Virtanen, Juha; Vuolanto, Timo; Vähätalo, Anssi; Vähätalo, Merja; Välimäki, Kaisa.

Lähteet

- Aintila, A. & Ellermaa, M. 2018: Maakunnallisesti tärkeät lintujen muutonaikaiset kerääntymäalueet Uudellamaalla. – *Tringa* 45(1): 8–31.
- Ellermaa, M. 2011: Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. – *Tringa* 37/38:140–174.
- Ellermaa, M. 2017: Uudenmaan saaristolinnuston runsaus vuonna 2013. – *Tringa* 44(2):63–70.
- Ellermaa, M. 2018a: Helsingin tärkeät lintualueet ja merkittävä linnusto 2017. – Helsingin kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:8. 112 ss.
- Ellermaa, M. 2018b: Maakunnallisesti tärkeät saaristolintujen pesimäalueet Uudellamaalla. – *Tringa* 45(3):93–104.
- Heath, M. F., Evans, M. I., Hoccom, D. G., Payne, A. J. & Peet, N. B. (toim.) 2000: Important Bird Areas of Europe: Priority Sites for Conservation. 2 osaa. – BirdLife conservation series No 8. BirdLife International, Cambridge UK.
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. ja Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisuja nro 4. Suomen graafiset palvelut, Kuopio 142 s.
- Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehtikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s. E-julkaisu: <http://hdl.handle.net/10138/159435>
- Julkaisut, josta laskentatulokset on poimittu, mikäli tuloksia ei saatu suoraan tekijältä:*
- Faunatica Oy 2013: Järvenpään linnustoselvitys vuosina 2011–2012. – Raportti Järvenpään kaupungille.
- Honkala, J. ja Niiranen, S. 2009: Hyvinkään Kaukasten linnustoselvitys 2009. – Apus ry:n raportteja 2/2009.

Ojala, T. & Kiiski J. 2015: Isosaaren ja Kuivasaaren luontoselvitys. – Ramboll, 37 s.

Routasuo, Pekka 2009: Kerava–Lahti-oikoradan vaikutukset Mäntsälän Vähäjärvenkallioiden metsäalueen pesimälinnustoon. Yhteenveto vuosien 2002–2008 seurannan tuloksista. Ratahallintokeskus, Rataverkko-osasto. Helsinki 2009. Ratahallintokeskuksen julkaisuja A 12/2009. 34 sivua ja 1 liite. ISBN 978-952-445-303-5

Sola, P. 2015: Mäntsälän seudun vanhojen metsien linnustoseelvitys 2012. – Apus ry:n raportteja 1/2015. ISBN 978-952-67615-7-2.

Yrjölä, R., Kontiokorpi, J., Luostarinen, M., Santaharju, J., Sarvanne, H., Tanskanen, A. ja Vickholm, J. 2012: Vuosaaren satamahankkeen linnustonseuranta 2011. Vuoden 2011 tulokset ja vuosien 2001–2011 seurannan yhteenveto. – Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 10/2012.

Yrjölä, R., Sarvanne, H., Tanskanen, A. & Vickholm, J. 2015: Malmin lentokentän ja sitä ympäröivien alueiden pesimälinnustoseelvitys 2015. – Ympäristötutkimus Yrjölä. 15 s.

Liitteet

LIITE 1 Luettelo tässä raportissa nimetyistä maakunnallisesti tärkeistä metsälintualueista – alueet on korostettu sinisellä. Valkoisella taustavärillä on lueteltu alueiden osa-alueita (jos sellaisia oli). Sarake 'koodi' on BirdLife Suomen lintualueetietokannan yksilöllinen aluekoodi. Sarake 'laji' kertoo kriteerit täyttäneiden lajien määrän kullakin alueella. Sarake "hist" osoittaa ne alueet, jotka on tunnistettu jo aikaisemmin tärkeäksi lintualueeksi metsälinnuston tai muun lajiston perusteella. Sarake 'v' kertoo viimeisimmän inventointivuoden ja 'taho' kyseisen vuoden inventoijan. Sarake 'm' kertoo kartoituslaskentojen käyntimäärän mainittuna inventointivuonna.

koodi	alueen nimi	kunta	laji	ala ha	N	E	hist	v	taho	m
210983	Nuuksion järviylänkö	Espoo/Vihti	7	12662	6689000	366000	x			
210977	Salmen metsäalueet	Vihti		792	6694000	362000		2015	Tringa	3k
210978	Vaakkoin seutu	Vihti		1742	6692000	368000		2015	Tringa	3k
210979	Luukin metsäalueet	Espoo		948	6691000	372000		2015	Tringa	3k
210980	Velskolan metsäseutu	Espoo		902	6688000	371000		2015	Tringa	3k
210981	Karjakaivon-Pirttimäen metsäalueet	Espoo		2152	6684000	369000		2015	Tringa	3k
210982	Nuuksion kansallispuiston seutu	Espoo		6152	6689000	362000		2015	Tringa	3k
210168	Santalankorpi	Hanko	2	133	6642500	282000		2018	Tringa	3k
211236	Itä-Helsingin metsät	Helsinki	7	342	6679000	397200				
210209	Mustavuori	Helsinki		82	6679000	397200		2016	Tringa	3k
211106	Mustavuoren eteläiset metsät	Helsinki		67	6678100	397100		2016	Tringa	3k
210210	Kasabergetin metsäalue	Helsinki		193	6680000	398500		2016	Tringa	3k
211238	Haltialan metsät	Hki/Vantaa	7	360	6683000	385000				
210754	Silvolan metsä	Vantaa		46	6683700	383900		2016	Tringa	3k
210776	Haltialan eteläiset metsät	Helsinki		118	6682000	385000		2016	Tringa	3k
210777	Haltialan pohjoiset metsät	Helsinki		119	6683000	385000		2016	Tringa	3k
210778	Haltialan aarnialue	Helsinki		23	6683000	385500		2016	Tringa	7k
210779	Pitkäkoski-Ruutinkoski	Helsinki		54	6684000	386000		2011	Tringa	4k
211239	Helsingin keskuspuisto	Helsinki	4	361	6678000	384700				
210773	Helsingin keskuspuiston eteläosa	Helsinki		96	6676000	384200		2016	Tringa	3k
210774	Helsingin keskuspuiston keskiosat	Helsinki		161	6678000	384700		2016	Tringa	3k
210775	Helsingin keskuspuiston pohjoisosat	Helsinki		104	6681000	384500		2016	Tringa	3k
210091	Santahamina	Helsinki	4	286	6669000	392500	x			
210536	Likolammen alue	Helsinki		81	6668500	390900		2017	Tringa	5k
210537	Kissalampi-Suurlahti	Helsinki		205	6669000	392500		2017	Tringa	6k
210101	Vanhankaupunginl.-Viikki	Helsinki		652	6677000	390000	x	2017	Tringa	3k
210437	Kivinokka-Fastholma	Helsinki		53	6674930	390250		2017	Tringa	3k
210438	Mölylä-Mäyrämetsä	Helsinki		55	6676700	390400		2017	Tringa	5k
211098	Kierokallion metsät	Hyvinkää	2	134	6720500	388000		2017	Apus	3k
211234	Kytäjä-Usmi	Hyvinkää	11	3019	6724000	373000				
210092	Kytäjä - Usmin metsäalue	Hyvinkää		2266	6724000	373000		2011	Apus/Tr.	3k
211099	Usmin itäiset metsät	Hyvinkää		343	6725000	378600		2016	Apus	3k
211104	Hietojanojan metsät	Hyvinkää		410	6723500	369500		2018	Apus	3k
210112	Kurkisuo	Hyvinkää	3	528	6717006	373000	x	2016	Apus	3k
211235	Lounais-Hyvinkään metsät	Hyvinkää	5	1679	6715400	371500				
211079	Kalkkivuori	Hyvinkää		21	6714500	370800		2017	Apus	5k
211080	Karhunummen metsä	Hyvinkää		233	6714000	372000		2017	Apus	4k
211081	Isosuon metsät	Hyvinkää		248	6713000	371500		2017	Apus	4k
211082	Reimalamminsuon metsäalue	Hyvinkää		249	6715400	371500		2017	Apus	3k

211083	Sudenpesänmäen metsät	Hyvinkää	334	6716300	370500		2017	Apus	3k	
211084	Valkealamminharjun metsät	Hyvinkää	288	6716000	369000		2017	Apus	4k	
211085	Kiljavannummi	Hyvinkää	306	6712000	373000		2017	Apus	3k	
211103	Nykiö	Hyvinkää	2	127	6718100	389500	2017	Apus	3k	
211241	Ridasjärven metsät	Hyvinkää	3	562						
211093	Käkinummen metsät	Hyvinkää	269	6724000	392000		2018	Apus	3k	
211094	Laitilannummen metsät	Hyvinkää	293	6725000	393000		2018	Apus	4k	
210241	Kopparnäs	Inkoo/Siuntio	3	514	6661000	347500	x	2009	Tringa	3k
210173	Lemmenlaakso	Järvenpää	4	116	6706000	398300		2012	Faunatica	3k
210027	Keihässuo	Karkkila	1(2)	126	6717400	357900	x	2010	Tringa	2k
211231	Toivike	Karkkila	2	947	6716000	350000				
210240	Hila	Kmi/Siuntio	3	531	6660400	356000		2011	Tringa	3k
210056	Meiko - Lappträsk	Kmi	11	3132	6670000	352000	x	2009	Tringa	3k
211233	Stormossen-Riffelberget	Kmi	8	1055						
210158	Stormossenin seutu (Hirsala)	Kirkkonummi	776	6661602	364985	x	2011	Tringa	3k	
210423	Riffelbergetien metsäalue	Kirkkonummi	279	6659603	363386		2012	Tringa	10k	
210145	Karkalin luonnonpuisto	Lohja	6	117	6682600	323000		2016	Hakki	4k
211232	Karnainen-Lakimäki	Lohja	5	981	6688600	333300				
210002	Karnainen	Lohja	730	6689600	336000	x	2009	Tr./Hakki	3k	
210004	Lakimäki	Lohja	103	6687900	332300		2011	Hakki	4k	
210498	Pelimäki	Lohja	148	6688600	333300		2011	Hakki	3k	
211230	Pusulan pohjoismetsä	Lohja	1	695	6711000	336500		2017	Tringa	1k
210787	Kairassuon vanha metsä	Mäntsälä	1	44	6732400	408000		2012	Apus/Tr.	3k
210785	Metsikön vanhat metsät	Mäntsälä	4	138	6724500	413000		2012	Apus	9k
211240	Sahajärven metsät	Mäntsälä	1	364	6733000	416000				
210791	Vähäjärvenkallioiden vanha metsä	Mäntsälä	104	6733000	414300		2008	Enviro	10k	
210786	Sahajärven Heponiemi	Mäntsälä	260	6733000	416000		2012	Apus	7k	
210176	Harpar Storträsket-Lillträsket	Raasepori	3	228	6650500	294500	x	2010	Tringa	2k
210124	Långån	Raasepori	1-2	102	6663100	321000		2010	Tringa	2k
211244	Pohja-Kiskon metsämanner	Raasepori	8	11840	6675000	306000				
210129	Ramsholmen	Raasepori	3	104	6653000	300900		2017	Tringa	5k
211237	Rörstrandin seutu	Sipoo	5	354	6703700	400700				
210222	Rörstrandin metsä	Sipoo	118	6703700	400700		2011	Tringa	3k	
210223	Bastmossen	Sipoo	55	6703000	401000		2010	Tringa	3k	
210382	Lilla Flisberget	Sipoo	70	6704405	400117		2011	Tringa	3k	
210383	Tornberget	Sipoo	111	6702686	401870		2011	Tringa	2k	
210328	Sipoonkorven seutu	Sipoo	8	5226	6687000	401000	x	2008	Tringa	2k
211243	Kummelbergenin alue	Sip/Porn	2	713	6706000	404000				
210355	Petikon-Vestran seutu	Van/Espoo	6	1315	6687000	377300		2011	Tringa	3k
210159	Vestran metsäalue	Vantaa	263	6689600	377000		2011	Tringa	4k	
210356	Petikon alue	Vantaa	277	6686000	378800		2011	Tringa	3k	
210357	Timmermalmin metsä	Vantaa	142	6685000	376800		2011	Tringa	5k	
210359	Smedmossenin-Bredmalmin alue	Vantaa	329	6688000	377000		2011	Tringa	3k	
210360	Tremanskärren metsäalue	Espoo	264	6689000	376000		2011	Tringa	3k	

LIITE 2. Raportin aineistossa mukana olleet muut metsälintukohteet. Ylimpänä sinisellä korostetut alueet olivat lähellä maakunnallisesti tärkeä lintualue -statusta. Sarakkeiden selitykset, kts. Liite 1.

koodi	alueen nimi	kunta	laji	ala ha	N	E	hist	v	taho	m
211242	Kalajärven metsäalue	Espoo	2	398	6688000	373800				
211199	Stubbmossen	Espoo		104	6687400	372400		2018	Tringa	3k
211200	Kalajärvenkalliot	Espoo		116	6688000	373800		2018	Tringa	3k
211201	Hirbölebergen	Espoo		80	6687000	374300		2018	Tringa	3k
211202	Örkinniitty	Espoo		98	6686300	375700		2018	Tringa	3k
210169	Uddskatan	Hanko	1	73	6638200	270100	x	2016	Tringa	5k
211126	Isosaari	Helsinki	1	179	6664300	391700	x	2015	Ramboll	3k
211127	Mätäjoki	Helsinki	1	44	6682000	381700		2017	Tringa	3k
210766	Tahvonlahden alue	Helsinki	1	65	6671600	390500		2017	Tringa	10k
211113	Seurasaari	Helsinki	1	48	6673500	382700		2017	Tringa	3k
211118	Vallisaari	Helsinki	1	77	6668300	389000		2017	Tringa	3k
211096	Kaukasten metsäalue	Hyvinkää	1	102	6718200	393500		2009	Apus	3k
211078	Sveitsi	Hyvinkää	1	248	6725000	380600		2008	Apus	3k
211129	Maihuntin kalliot	Lohja	1	76	6675300	316600		2017	Hakki	4k
211204	Myntinmäki	Espoo		128	6677600	366800		2018	Tringa	3k
211203	Tollinmäki	Espoo		122	6679900	371400		2018	Tringa	3k
211171	Bengtsår	Hanko		277	6647500	282700		2017	Tringa	3k
210770	Hallainvuori	Helsinki		56	6680400	393000		2016	Tringa	4k
210769	Herttoniemen metsä	Helsinki		35	6677000	391000		2016	Tringa	5k
211169	Immersbackan metsäalue	Helsinki		138	6682600	402000		2008	Tringa	2k
211168	Itäsalmen metsät	Helsinki		168	6681600	399000		2008	Tringa	2k
211124	Kallahti	Helsinki		49	6673900	397000		2017	Tringa	2k
210772	Kivikon metsä	Helsinki		132	6680000	393000		2016	Tringa	3k
210781	Koskelan metsät	Helsinki		32	6678000	387900		2016	Tringa	3k
211125	Kuivasaari	Helsinki		32	6664400	389700		2015	Ramboll	3k
210764	Laajasalon itäosan metsät	Helsinki		49	6672000	392500		2016	Tringa	3k
211119	Melkki	Helsinki		54	6668000	382800		2017	Tringa	3k
210761	Meri-Rastilan metsä	Helsinki		47	6675200	395100	x	2016	Tringa	3k
211115	Poliisienniemi-Myllykallio	Helsinki		34	6670800	381300		2017	Tringa	8k
211114	Särkiniemi-Veijarinvuori	Helsinki		40	6669600	382400		2017	Tringa	5k
210755	Talosaaren metsä	Helsinki		57	6680000	398500		2016	Tringa	2k
210984	Tattarisuon metsät	Helsinki		40	6681700	392000		2015	Yrjölä	3k
210757	Uutelan metsät	Helsinki		53	6675000	398400		2016	Tringa	3k
210758	Uutelan pohjoisosan metsät	Helsinki		33	6675600	398300		2016	Tringa	3k
210763	Vartiosaaren metsät	Helsinki		56	6673400	393400		2016	Tringa	3k
210765	Villingin metsät	Helsinki		54	6670500	395500		2017	Tringa	2k
211086	Hirvisuo	Hyvinkää		87	6717500	380500		2016	Apus	3k
210333	Järvisuo	Hyvinkää		174	6723000	390000		2009	Tringa	3k
211088	Kaltevan metsä	Hyvinkää		155	6719000	385000		2016	Apus	3k
211095	Keravanjokilaakso (Kaukas)	Hyvinkää		65	6718500	392000		2009	Apus	3k
210110	Kytäjärven patoallas	Hyvinkää		25	6721400	372700		2017	Apus	3k
210339	Matkunsuo	Hyvinkää		111	6713000	374500	x	2010	Apus/Tr.	2k
210340	Mustasuo	Hyvinkää		212	6730000	390000	x	2010	Tringa	1k
211087	Palosenkallio	Hyvinkää		74	6717000	378400		2016	Apus	3k
210113	Petkelsuo	Hyvinkää		282	6719000	377500	x	2010	Tringa	2k

211090	Puolimatkan metsä	Hyvinkää	52	6721700	381400		2016	Apus	3k
210334	Ritassaarensuo	Hyvinkää	192	6725000	388500		2008	Apus	2k
211097	Tehtaansuo	Hyvinkää	95	6723600	384400		2016	Apus	3k
210362	Stormossen (Inkoon kk)	Inkoo	94	6662200	332800		2010	Tringa	2k
210050	Stormossen (Innanbäck)	Inkoo	106	6663000	337500	x	2010	Tringa	3k
210023	Karjaanjokilaakso	Karkkila	89	6713000	348000		?	?	?
210519	Gillermossen	Kirkkonummi	91	6678000	355100		2010	Tringa	2k
210080	Pähkinäniemi	Lohja	23	6677300	332900		2018	Hakki	3k
210517	Löyttysuo	Lohja	75	6725000	335800		2010	Tringa	1k
210363	Isosuo (Sulkavan) Kivilamminsuo -	Mäntsälä	60	6737500	405500		2010	Tringa	2k
210337	Pitkästenjärvet	Mäntsälä	219	6724500	396500	x	2010	Tringa	1k
210227	Kotojärvi - Isosuo	Mäntsälä	390	6727300	404300	x	2010	Tringa	2k
210364	Palomäensuo - Vähä-Matjärvi	Mäntsälä	81	6736200	408200		2010	Tringa	2k
210524	Pietarinojansuo-Suurisuo	Mäntsälä	136	6717000	394500		2010	Apus/Tr.	2k
210341	Suojärven suot	Mäntsälä	194	6736200	408200	x	2010	Tringa	2k
210525	Tuomarinsuo-Suojärvi	Mäntsälä	55	6723500	412800		2010	Apus/Tr.	2k
210368	Isosuo (Klaukkala)	Nurmijärvi	153	6695000	374100		2010	Tringa	4k
210369	Lallinsuo	Nurmijärvi	100	6698500	371800		2010	Tringa	2k
210514	Suomiehensuo	Nurmijärvi	108	6715700	382000		2010	Tringa	2k
210338	Lampisuo	Pornainen	119	6710500	411500	x	2010	Tringa	2k
210128	Dragsviksgård	Raasepori	110	6656500	304000		2017	Tringa	4k
210530	Stormossen-Lillsjön-Degerm.	Raasepori	58	6660800	317200		2010	Tringa	2k
210342	Trollbölen suot	Raasepori	52	6655000	297500	x	2010	Tringa	2k
210054	Fågelmosse-Stormossen	Sipoo	176	6685400	415000	x	2010	Tringa	1k
210039	Lakeasuo - Kurjen Suursuo	Siuntio	57	6683000	346500		2010	Tringa	2k
210048	Mustalammenmetsä	Siuntio	113	6680700	345200		2018	Tringa	3k
210040	Stavurpuronmetsä	Siuntio	69	6676700	348500	x	2018	Tringa	3k
210049	Tjärnmossen	Siuntio	77	6670500	339500		2009	Hakki	4k
210057	Torsgårdin metsä	Siuntio	49	6681200	351000		2018	Tringa	4k
211167	Länsisalmen metsät	Vantaa	116	6680800	397500		2008	Tringa	2k

LIITE 3. Tärkeiden metsäalueiden sijoittuminen kartoilla.

